

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Teljesítmény 124.Felolvasó szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELOLVÓ SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessowtly-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk

A magyarság mentése

Makó, március 25.

A vizet prédikáló és bort ivó paphoz hasonló azok a mungókorifeusok, akik a gyermekvédelem érdekében agítva azt hangoztatják, hogy a gyermekeket meg kell menteni a magyarságnak.

Gyönyörű szépen indokolják ezt a nemes akciókat hazafias szempontból. De míg ezeket a sorokat olvasom, úgy tetszik, hogy ez nem lélekből fakadó, nem tetteket igazoló óhajlás, mert akik a magyarság megvédésére olyan szépen érvelnek, azok egy-egy vezérei annak a harcnak, amelyben a magyarság megromlására törnek. Tisza István imádói politikájának helyeslői nem beszélhetnek arról, hogy a gyermekeket a magyarságnak kell megmenteni.

Tisza árulja a magyar érdekeket az oláhoknak, egy sereg dologban már összeroppantotta a magyar állásponthoz, a nemzeti jusszú vezetője is.

Tisza olyan nemzetiségi politikát csinál, ami csak arra alkalmas, hogy kiirtsák vele és általa a magyarság egy részéből a magyarságot s Erdély szegényedő magyar népét eloláhosítsák.

Csinált Tisza választói törvényt, amelyben érvényesül az oláh, a tót, a rác, a sváb és az osztrák érdek, külön fejezetben gondoskodott Tisza arról, hogy a nemzetiségek és az osztrák-párti munkapártiak mandátumhoz jussanak, a magyarságot képviselő függetlenségi pedig kiirtassanak.

Létszámemelésre létszámemelést ad Tisza gróf gárdájával s azokkal a külső támogatókkal, akik ma a gyermekvédelem érdekében a hazafias érzés hujainak pengésével altatják a szabad és független nemzetet nézve elfásult lelküket.

Uj és uj milliókat rak a nemzet vállaira Tisza Pista. A nyomor elől fut a szegény magyar Amerikába, de azért itt gyermekvédelmet beszélgetnek hazafias szempontból.

Ki kell hogy törjön lelkünkben az őszinteség! Minek ide gyermekvédelem? Hogy több nyomorultja legyen ennek az országnak? Hogy több kétségbeesett lássa ennek az országnak mint ölik meg, mint végzik ki ezt az árva nemzetet? Hogy minél több adófizetője legyen Ausztriának a magyar gyarmatról?

De mégse! Sötét szemüvegünkbe bevilágít a jövőből egy biztató angár: csak szaporodjunk, hátha fel lehet még támadni! Hátha csakugyan meg lehet még menteni a magyarságot!

De nemcsak így, mint ahogy ezek a gyermekvédő urak akarják,

hogy gyermekéleteket mentünk meg, hanem úgy is, hogy a meglevő magyarságot nem engedjük kiirtani, eloláhosítani.

A gyermekvédelem szép, nemes, nagy dolog, de ezek az urak csak emberi szempontból beszélhetnek róla, a hazafiaság náluk látszat mindaddig, míg Tisza nemzetrontó politikája előtt könnyelmű szívvel kalspot emelnek.

A főmérnök beadványa.

Szaporitani akarja a város műszaki személyzetét.

Mikor Makóvárosa legutóbb módosította szervezési szabályrendeletét, nem kis vitára szolgáltatott okot a műszaki hivatal személyzetének, illetve létszámának megállapítása.

A kérdést mégis sikerült aképpen megoldani, hogy azzal meg volt elégedve egy a város képviselőtestülete, mint a műszaki hivatal vezetője is.

Tagadhatatlan, hogy sok és fontos teendője van a mérnöki hivatalnak, de ha figyelembe vesszük, hogy a nagyobb és fontosabb dolgokat, mint a milyen jelenleg is a városi széképület átalakítása, a polgári leányiskola újraelépítése stb. — tervpályázat útján oldanak meg nálunk, akkor nem találjuk indokoltnak a főmérnöknek azt az előterjesztését, melyet ma a városi műszaki hivatal személyzetének szaporítása tárgyában beadott.

Pekánovics Dániel városi főmérnök ugyanis ma előterjesztést tett a városhoz, melyben hivatkozik a város közigazgatási műszaki teendőinek folytonos szaporodására, nemkülönben tekintettel arra a körülményre, hogy egy mérnök 1915. évi május hó elsejéig a dűlőutak kiűzésével lesz elfoglalva, kéri a várost, hogy a két mérnökkön kívül még egy okleveles mérnököt és egy állandó írnokelet alkalmazzon, mert különben a műszaki hivatal nem fog tudni megfelelni a hozzá fűzött várakozásoknak.

A mi állásponthozunk az, hogy a műszaki hivatal személyzetének szaporítása egészen fölösleges költség volna, de azt hisszük, hogy ez lesz a képviselőtestület álláspontja is, mely a főmérnök előterjesztését az április havi rendes közgyűlésén tárgyalja.

— Az árvaházi bizottság ülése. A megyei árvaházi bizottság pénteken ülést tart a vármegyeházán, melyen a volt megyei árvaház kihelyezeti növényekéről tesz jelentést az árvák felügyeletével megbízott volt gondnok.

Kiöntött a Maros.

Ujra víz alá kerülünk.

Rejtenezes a sorscsapás, mely most már harmadik éve, hogy sújta Makóváros legszegényebb népét a — Maros áradása folytán.

A folyó árterében már két éven keresztül tönkretett a kiömlő ár mindenféle terményt. Nemcsak a tavalyi s harmadévi keserves munkáját s bevetett plántáit veszítette el sok ezernyi szegény ember, hanem az azelőtti esztendőök szorgalmas telepítéseit — szőlőit s fái is — kipusztította a sújdosó elem. Nem egy-két év sanyit meg ezeket a mostani idők, hanem évtizedekbe kerül, míg annyira jutunk újra az árterületek beállításával, amennyire már az áradás előtt voltunk. De mi lesz velünk, ha még az idén is, sőt még a további években se hagy bennünket nyugton ez a veszedelmes folyó.

Tavaly már azt hittük, hogy elég volt a csapásból két év. Ujra bizakodunk, hogy visszatér újra az árter buja termése.

Nem így történt. A Maros a Kútaljon alól már is kilépett medréből s elborította az egész árterület. Mióta engedett fagyásából a természet, az emberek egész raja dolgozott, veteményezett már ezen a részen is s most egyszerre újra kikergedett onnan mindenkit a rohanó vízár, mely útjában újra mindent, de mindent elpusztít.

Felsőbb folyásában is állandóan dagad a Maros s félni lehet, hogy hamarosan arra ébredünk, hogy az árter mindenütt tele lesz vízzel. A szentlőrinc földekre is újra átszivárgott a fakadó víz. A töltés oldalán levő részek már is víz alatt állanak.

A Maros mostani áradása, mint nagyon sok esetben a Tiszától van. Tele van a Tisza annyira, hogy a Maros vizét nem képes befogadni, hanem kifelé visszaszorítja. Ettől duzzad aztán alólról az egész Maros medrc.

Ha hamarosan el vonul is az áradás, már is nagyon sok a kár s nagyon sok a kárvallott szegény ember.

Ennyi évi károsodás után, mit a Maros áradása hoz a nyakunkra, előtől — elhiszük, hogy nagy kérdés az, hogy nem lehetne e valmiképpen útját állani a Maros évenkénti pusztításainak?

Érdemes volna róla illetékes helyeken gondolkozni. Így első pillantásra úgy véljük, hogy lehetne mód a védekezésre. Ha ugyan nagyon sokba kerülne is a védelem előállítás, megtértené mindazt a most veszendőbe menő — haszon.

A makói postán nem kell az árvízbélyeg.

A közönség nem hagyja magát pumpolni

A makói postán ha valaki bélyeget vásárolt, a postai tisztviselők rendszerint felkínálták az ugynevezett árvíz bélyeget, melyek a krajcárral drágábbak s ez a krajcár az árvíz károsultaknak jutott volna, ha a makói közönség állta volna ezt a különös pumpolást.

Igazán ez az árvízbélyeg a legkiáltóbban bizonyít a mai Magyarország szegénytelen közállapotai mellett.

Milliárdok az érdektársaságoknak, csak százezrek a kultúrára és iparra, egy fillért hozó árvízbélyeg a szegény, kiöntött, koldusbojra támaszkodó vármegyéknek. Ez Magyarország.

A kormány az árvízbélyeg halvaszületett ideájával skarta a támogatás kötelezettségét magáról lerázni és az alyai gondoskodás hamis álarcával dédelgetni, de nem sikerült.

Az árvízbélyeg ideája, amelyért a fellalálója talán többet kapott, mint az eddigi haszon, csufos kudarcot vallott.

Nem a makói közönség a hibás. Görnyedésig roskad a közterhek alatt, tessék abból segíteni a sorsujtotta felebarátot. Vagy kérjenek tőle adományt, szívesen ad. De így nem hajlandó becsapni magát, hogy egyesek az ő filléreinek kilométer rúdjaival a humanizmus emberének köntösében feszelegessenek.

Az árvízbélyegek nem kellene a publikumnak. Jön a szigorú parancs a postások nyaka közé. Erélyesebben kell a portékát kínálni. Így sem kell. Most már ukáz érkezik. Aki nem tud felmutatni árvízbélyegforgalmat, jaj lesz neki.

Ez már hat. Nem ugyan a publikumra, hanem a postásokra. Tessék csak elolvasni a szakközlönyüket.

Azt írják ebben az újságban ezek az amugy is éhbéért dolgozó szegény vidéki postások, hogy kénytelenek maguk használni az árvízbélyeget, hogy kénytelenek árvízbélyeget adni a rendes árban és a fillérek pótolni a sajátjukból. Pedig nem egy postás van, akinek egy koronahatvanfillér a napi jövedelme.

A szerencsétlen árvíz károsultaknak minden fillérje ugyancsak meg lesz átkozva. Hozzá még ezeket az agyonszidott fillérekét mikor kapják meg?

Talán addig még egyszer kiönti őket az árvíz?

Lovak és szekerek összeírása.

A honvédelmi miniszter rendelete.

A véderőről szóló új törvény egészen új állapotot, más rendet teremt a lovak és szekerek összeírásánál.

Ennek a körülménynek tudandó be a honvédelmi miniszternek Makóváros katonai osztyálya-hoz mai napon leküldött rendelete, mely szerint szigorú feltételek mellett rendel el az általános ló- és szekér összeírását.

A miniszter mint rendeletében mondja, pár nap múlva bejelentő lapokat küld Makóváros katonai osztyálya-hoz, melyeket a ló- és szekérről gazdáknak fognak kiosztani. Ezeket a bejelentő lapokat a gazdák kötelesek lesznek záros határidő alatt *büntetés terhe mellett* a katonai hivatalhoz beszolgáltatni.

Kimondja továbbá a miniszter, hogy az összeírási munkálatoknak április havában befejezést kell nyerniük, mert ennek alapján tartják meg május havában a lószorozást.

A besorozott lovakér behívás esetén a kincstár a következő árat állapította meg: hátszóért 880 koronát, hámszóért, mely agyu buzásra alkalmas 1150 koronát, teherszállító, ugynevezett máhás lovakért 500 koronát.

A lóösszeírást tehát ez évben nagyobb körültekintéssel végezteti az állam. Ezek azonban azok a főbb pontok, melyeket a miniszter rendeletéből már most közlendőknek tartottunk. Bővebb részleteket legközelebb falragaszokon teszi közzé a város katonai osztyálya.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Március 24. szerda Róm. kath. Gábor főa. Protestáns Gábor főa. Görög orosz március 11. Szofrou Nap kel 5 óra 58 percek, nyugszik 6 óra 16 percek.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő: Nyugaton a gyengülése várható. Sürgönyprognózis: Nyugaton enyhe. Déli hőmérséklet — 7-9C.

— Bedült egy ház az állomás mellett. Az arad-csanádi vasútállomás mellett ma a rendőrség kilakoltatott egy lakót Finta Jánosné házából. A házat a nedves időjárás annyira tönkretette, hogy bedőléssel fenyegetett, sőt egyik fala be is dől.

— A méhészegyesület kérelme. Makó és vidéke méhészeti egyesület azon kérelmet terjesztette a tanács elé, hogy a méhtenyésztés érdekében a város tulajdonát képező közutakat és köztereket mézelőfákkal ültessék be s a marosi védőtől és egyéb alkalmas helyeken mézelőnövényeket tenyészteszenek s hogy a már régebben megszűnt méhészegyesület részére annak idején díjtalanul átengedett méhésztelep a most alakult egyesület részére szintén díjtalanul engedjék át.

— Munkásszerencsétlenség. Csermáni Gergely kendergyári munkást súlyos szerencsétlenség érte tegnap Nagylakon. Mikor a kender

a fogas tölbe rakta, a kerék a munkás vigyázatlansága folytán elkapta kezét és összezsuzta. Csermanit beszállították a makói kórházba, hol most ápolják. Gyógyulása legalább két hetet vesz igénybe.

— Két szindarab egy este. Holnap csütörtökön este két szép szindarabot lesz alkalma végig élvezni a mozi látogató közönségnek. Egy lesz az „Örök” című nagyhatású három felvonásos dráma, melyben mint egy megrázó regényben a cselekmények fejlődése nem csak természetesen, de egyuttal a vásznon át szemlélve, hol a képek minden tekintetben megközelítik az életet, megrázó látványt is nyújt, oly annyira, hogy szinte helyesen tette utána az Uránia igazgatósága a „Hadgyakorlat örömei” című két felvonásos vígjátékot, mely keresetlen, de annál tökéletesebb ötlethez és igaz humorával enyhít az előbbi megrázó drámán.

— A makói sportklub közgyűlése. A makói sportklub március hó 26 án este fél hét órakor a Megyeház-utcai munkásokban (régí csendőrlaktanya) tartja rendes évnegyedes közgyűlést, melyre t. tagjait ezuton hívja meg. Egyben tudatja a sportkedvelő közönséggel, aki akár rendez, akár pedig pártoló tagokul belépni óhajtanak, hogy a sportegylet helyiségében jelentkezni sziveskedjenek.

A MAKÓI PIACRÓL.

Megint drágább a hagyma.

A mai ünnep se igen vonzotta be a gazdákat a piacra, melynek igen csekély forgalma volt. A kínálat igen csekély, a kereslet ellenben igen élénk volt, különösen a hagymapiacra, ahol ugy látszik a külföldi szállítások dolgában igen erős lehet a feszültség mert az árak ma is jelentékenyen emelkedtek.

A búzapiacra is igen élénk volt a kereslet s a buza métermázsájának ára Makón 23-23,5 korona között váltakozott. Budapesten ma nem volt a tőszdén forgalom. A budapesti ár 26 korona.

A tengeri ára változatlan. Métermázsája Makón 13 koronába került, de fizettek érte 13 korona 40 fillért is.

A hagymapiacra igen nagy élénkség uralkodik. A mai piacon már 25 koronát is fizettek métermázsájáért. A fokhagyma métermázsájáért 70-75 koronát, a dughagymát 50-60 koronáért vásárolták.

A zöldségpiacra minden változatlan. A petrezselyemgyökert 34 koronáért, a sárgarépaért 8-10 koronát, a tormáért 50 koronát fizettek métermázsánként.

Borzalmas

apagyilkosság.

Letartóztattak egy egész családot.

Megdöböntő esemény történt Cegléden. Egy iszákos embert a felesége és három fia, akiket folyton bántalmazott, dulakodás hevében megölt.

Az áldozat Krizsán Antal. Korcsmázó, összeférhetetlen, kegyetlenkedő ember volt. Feleségét, született Tóth Lidiát és három fiát állandóan bántalmazta. A fiuk

közül a legidősebb tizenöt, a középső tizenégy és a legfiatalabb tíz éves.

Az apa tegnap is szokása szerint részegen tért haza. Odahaza tört, zuzolt, káromkodott s amikor garázdalkodását megsokallták, így fenyegetőzött:

— Agyonszurlak mindnyájatokat! — Kiírtom az egész családot!

A fiúk és az anyok a fenyegetésre megrémültek és a nagyszülők házába menekültek.

A felbőszült és garázdalkodó Krizsán ide is követte őket és nekik rontott:

— Miudjárt halálfiat vagytok! — kiáltotta magából kikelve.

A fiúk és az anyok erre a nagyszülők szemeláttára zsineget dobtak a részeg ember nyakába és megfojtották.

A rendőrség úgy a nagyszülőket, mint az asszonyt és a fiukat letartóztatta.

Gyilkos haramiák szökése a fegyházból.

Sikerült a szökés.

A kézdivásárhelyi törvényszék fegyházból megszökött három rab, akik közül kettő életfogytig tartó fegyházra, egy pedig hat hónapi börtönrre volt elítélve. Grezsnicz István és Podar Döme a zágonybárkányi haramiák közül való, a kiket februárban ítél el az esküdt-bíró, a harmadik, Mária János gyujtogatás miatt raboskodott.

A szökés tegnap virradóra történt. Amint most megállapítható a kályha vaspánját lefeszítették és abból csináltak szerszámot, a mellyel hosszú és fáradtságos munka után sikerült a falat átörniük. A két életfogytig elítélt haramia külön cellába volt bezárva. az egyik egy nyolc évre elítélt fegyencsel, a másik pedig Mária Jánossal együtt. Cellájuk szomszédos volt, közvetlen a törvényszék alatt s a két cellát csak egy raktár választotta el a hivatalos helyiségektől. Először zárkájuk vasfalát törték át, majd az egyik cellát a raktártól elválasztó falat ásták keresztül. Hármán végezték a munkát, a két rablőgyilkos és Mária, a nyolc évre elítélt rab azonban nem mert résztvenni a kockázatos vállalkozásban.

A szökevények a raktárból a kéményen keresztül a polgár: iktatoba jutottak s ott már könnyű munkájuk volt. Az iktató mellett van Bitay Béla bíró szobája, ahol a valópöröket szokták tárgyalni. Ennek a szobának az ablakán keresztül jutottak ki a törvényszék udvarára, ahonnan észrevétlenül kiszöktek a mintegy 200 lépésnyi távolságban lévő szabad mezőre. A szökést reggel fedezték fel. Alarmirozták az őrséget, majd értesítették a csendőrséget és a rendőrséget, amely nyomban hozzáfogott a határ átkutatásához. Azt hiszik, hogy a haramiák átszöktek Romániába, amely esetben haligha sikerül őket kézrekeríteni. Az egész környéken nagy az izgalom, mert a szökevények veszedelmes és mindenesetre kész gonosztevők.

A fegyházból ellen megindították a fegyelmi eljárást. A szökés hallatára csoportokban lepték el az emberek az utcákat s akadnak önkéntes vállalkozók, akik részt vesznek a haramiák üldözésében.

A kézdivásárhelyi törvényszék fegyházból megszökött három rabot Gelence község határában látták. A községet megkerülve, az erdő felé tartottak, ahonnan legközelebb érik el Románia határát. Az egyik csendőrfőnök megállapította, hogy az erdei munkások is találkoztak a szökevényekkel. A csendőrségen kívül a romániai román határvédő katonaság is kettőzött figyelemmel keresi a rablőgyilkosokat.

IGY JÁR AZ AKI A VEVŐT BE AKARJA CSAPNI.

Fonódik a kötél a „Magnás Elza” gyilkosainak nyaka körül.

Befejezték a bizonyítási eljárást.

Dr. Takács Aurél vizsgálóbíró már befejezte a vizsgálati kihallgatásokat Turcsányi Elza rablőgyilkosainak a bűnügyében.

A lefolytatott bizonyítási eljárással kapcsolatban Kóbor Rózsit és Nick Gusztávot több előző kihallgatás után végleges és minden részletre kiterjedő vallatásnak vetette alá a vizsgálóbíró, amikor az esetleges tagadással szemben már kész bizonyítékok fenyegetőznek. Ezek a vallomások kerülnek a fővárosi bíróság elé s így azokat a két bűnös ember végleges valószínűségnek lehet tekinteni. Mapokig tartottak a végső kihallgatások, érthető tehát, hogy a két gyilkossal felvett jegyzőkönyvek meghaladják a száz oldalt. A férfi és a nő, akiket több esztendő óta börtönben tartottak össze, lerázta magáról minden gyöngéd érzés kötelekét, a vizsgálóbíró egymást vádolják felbujtással és mindegyik a másikra akarja tolni a kezdeményezés súlyos felelősséget.

A két vallomás nagyon érdekes s már kigyomláta az első napok hazudozásait.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(414)

57. fejezet.

A bukott jelölt haragja.

— Nem láttam. Alig haladt el Kadoráné háza előtt az új földesur nagyságos ur, a Móni Laczi meg volt löve. Azt mondom, hogy itt valami titok lappang, tartás szemmel a nagyságos Szegfi urat, mert ludas lehet a dologban.

— Hogy érti ezt Kati néni?
 — Ne szólj szájam, nem fáj fejem. Mondtam, a mit mondtam, a többi legyen a nagyságos ifiur dolga.

Derecskey Sándornak nagy szegyet ütött fejébe az öreg Kati beszéde.

— Mit akart ez az istenfélő dajka ezzel mondani? Töprengedtem magában. Azt, hogy Szegfi biztatta volna fel az eszelős fiút, hogy Piroskát bántsa? Hiszen erre nem volt oka, feleségül akarta venni? Vagy bosszút állott volna? Az elvesztett mandátum miatt haragudott a leányra s ezért szánta az eszelős fiúnak?...

Derecskey Sándor nem tudott kiokosodni.

A tény az volt, hogy Szegfi lelőtte Móni Laczil.

Szegfi részéről ennek mi volt az előzménye, a Kati néni szavaiból Derecskey nem tudta kitalálni.

— Egy gonddal több terheli az agyamat, suttogta magában, midőn a Tarnay-kastélyból kilépett.

A vonaton egyútt utazott volt ellenfelével — Szegfivel.

Szegfi adta a jókedvét.

Az állomás perronján a jelenlevők szemelátására és ámulatára ölelgette Derecskeyt s erőnek erejével húzta magához az első osztályu kocsi.

— Nekünk török szakad jobban kell lenni egymással, mondá Szegfi vagyis Szappanos az ifju képviselőnek. Ön Brandenburg gróftól sok pénzt kapott, egyetmást ki is lesett, tehát azt akarom, hogy ezentúl barátságban éljünk. A világ és mások előtt haragudhatik reám, szidhat, mint bokrot; de négy szem közt barátok leszünk.

— Csálódik Szegfi ur, felelte Derecskey hidegen. Én nem tudok olyan jó színész lenni, mint ön.

Ellenségek, még pedig elkésereedett ellenségek lesznek. A Brandenburg palotában tapasztaltak után különösen okom van öre sanda szemekkel nézni.

Szappanos illés kaczagott.

— Kedves Derecskey barátom, mondá nevetve, nekem ön olybá tetszik, mint a mikor — a bolha ködhög! Hahaha! Szunyog és elefánt! Galamb és hiéna! Ez a viszonylat közüNK!

— Uram? szólit Derecskey a kaczagó földesurat keményen végig mérve.

— Az én hatalmamát még nem ismeri, mondá Szappanos, de csakhamar megismeretem vele, ha áskálódik ellenem, ha leskelődik utánam. Ismétlem: jó barátoknak kell lenniük, ha ön nyugodt, megelégedett és gazdag akar lenni.

— Ön fenyeget.

— Határozottan.

Folyt. köv.)

A Lonovics-sugaruton levő öt és fél kislánc

gyümölcsösöm,

mely házhelyeknek nagyon alkalmas, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Dr. Kiss Pál.

Ószentlőrincben, kocsint mellett levő öt kislánc

hereföldem

ezidei kaszálásra hasznosbérbe kiadó. Dr. Kiss Pál.

URENIE
 MOZGOKÉP SZÍNHÁZ.
 Csütörtökön, március 26-án este 8 órakor műsorou

Örökre . . .
 Dráma 3 felvonásban.

Ezt követi A hadgyakorlat örömei
 Vigjáték 2 felvonásban. Tisztelettel

AZ IGAZGATÓSÁG.

Ő Felsége a király nevében!

A szegedi kir. törvényszék mint esküdt bíróság. Pócai Elek kir. ítélő táblai bíró elnökele alatt, dr. Gerhauser József kir. törvényszéki bíró és Schweiger József kir. törvényszéki bíró valamint Bolgár Kálmán kir. törvényszéki joggyakornok mint jegyzőkönyvezető részvétele mellett a váptanácsnak 1912. évi 165.446. szám alatt kelt vádhatározatában Gazdag Imre vádlott ellen nyomtatvány útján elkövetett ragalmazás vétsége miatt foglalt vád fölött — a kir. törvényszéknek mint esküdt bíróságnak 1913. évi 5611. szám alatt kelt végzése folytán Balku István mint magán vádlóknak és dr. Galamb Sándor ügyvéd, mint magán vádló képviselőjének a vádlottnak és dr. Espersit János ügyvéd, mint védőnek jelenlétében 1913. évi június hó 11. ik napján Szegeden megtartott nyilvános főtárgyalás alapján, a vád és védelem meghallgatása után, a következőleg

Itélt:

A kir. törvényszék, mint esküdt bíróság Gazdag Imrét, aki Makón 1865. évi november hó 5. ikén született és ugyanott lakik, róm. kath. vallásu, földbirtokos, irni és olvasni tud, nős, 3 gyermek atyja, vagyonos, hadkötelezettséget nem teljesített és magyarhonos, kire vonatkozólag az esküdtek a hozzájuk intézett következő 1. ső kérdésre:

„Bűnös-e Gazdag Imre vádlott, mint szerző abban, hogy a Makón megjelenő „Makói Független Ujság” című időszak lapnak 1912. évi június hó 12. napján kiadott 138. számában „Nyilttér” felirat alatt nyomtatvány útján közöltetett következő cikkben „Alulírott figyelmeztetek minden tejelárusítót, hogy ugye ne járjon, mint én, ugyanis Balku István rendőrségi díjoknak tejet adtam hosszabb idő óta 6 koronáért és mikor a tejjárért küldtem, több ízben aztizente vissza, hogy ha nem hallgatok el követelésemmel, akkor feljelent becsület sértésért. Mert ettől az urtól az adósságot nem lehet kérni, mert ő rendőrdíjnok. Balku István főmagánvádlóról egy vagy több oly tényt állított, mely valódiság eseténe a büntető vagy fegyelmi eljárásnak Balku István főmagánvádlóval szemben leendő megindítására okul szolgálna vagy azt közmegevetésnek tenné ki? — nem-mel, a hozzájuk intézett következő második kérdésre ellenben:

„Bűnös-e Gazdag Imre vádlott, mint szerző abban, hogy a Makón megjelenő: „Makói Független Ujság” című időszak lapnak 1912. évi június hó 12. napján kiadott 138. számában „Nyilttér” felirat alatt nyomtatvány útján közöltetett következő cikkben: „Alulírott figyelmeztetek minden tejelárusítót, hogy ugye ne járjon mint én, ugyanis Balku István rendőrségi díjoknak tejet adtam hosszabb idő óta 6 koronáért és mikor a tejjárért küldtem több ízben, azt

üzente vissza, hogy ha nem hallgatok el a követelésemmel, akkor feljelent becsület sértésért. Mert attól az urtól még az adósságot sem lehet kérni, mert ő „rendőrdíjnok”. Balku István főmagánvádlóval szemben egy vagy több meggyalázó kifejezést használt? — hétnél több szavazattal — igen-nel, végül a következő harmadik kérdésre:

„Gazdag Imre vádlott az állított tény vagy tények, illetőleg a használt kifejezés vagy kifejezések valódiságát bizonyította-e? — hétnél több szavazattal nem-el felelték, a btkv. 261 §-ba ütköző s annak második tétele szerint büntetendő, nyomtatvány útján elkövetett becsület sértés vétségében bíróság is bűnösnek nyilvánítja és azért ugyanezen § és büntetési tétel alapján a 92 § alkalmazásával a jelen ítélet jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett az 1892. XXVII. t. cz. 3 §-ába meghatározott célokra befizetendő 150 (egyszázötven) K. pénzbüntetésre mint fő és 50 (ötven) K. pénzbüntetésre mint mellékbüntetésre ítéli, mely pénzbüntetések közül a főbüntetés 15 (tizenöt) napi, a mellékbüntetés pedig 5 (öt) napi fogházbüntetésre lesz behajthatatlanság esetén a btkv. 53 §-a értelmében átváltoztandó.

Kötelezi továbbá a királyi törvényszék Gazdag Imre vádlottat a főmagánvádló ügyvédi képviselővel felmerült 250 korona büntügyi költségek Balku István főmagánvádló részére ugyanezak a jelen ítélet jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett leendő megfizetésére, ugyszintén a magyar királyi államkincstárból előlegezett 126 korona 21 fillér valamint ugyanonnan még előlegezendő büntügyi költségeknek a magyar kir. államkincstár részére a fennálló szabályok szerint leendő megtérítésére, végül a Makói Független Ujság kiadóját arra kötelezni, hogy a jelen ítéletet s az arra vonatkozólag esetleg hozandó kuriai határozatot indokokkal együtt egész terjedelmükben a Makói Független Ujságnak a jogerős ítélet közlése után megjelenő legközelebbi számában közzétegye és dr. Galamb Sándor ügyvéd díját és költségeit Balku István főmagánvádlóval szemben 250 koronában, dr. Espersit János ügyvéd hasonló járandóságát a vádlottakkal szem 180 koronában állapítja meg.

INDOKOLÁS.

Az esküdtek a hozzájuk intézett második kérdésre adott feleletekkel a vádlott bűnösségét állapították meg. Az e szerint megállapított büncselekmény a btkv. 261 §-ba ütköző s annak második büntetési tétele szerint büntetendő, nyomtatvány útján elkövetett becsület sértés vétségét képezvén az esküdteknek ezen alakilag szabályszerű határozata alapján s figyelemmel arra, hogy az esküdtek a hozzájuk intézett harmadik kérdésre adott feleletükkel azt is megállapították mikép a vádlott a használt meggyalázó kifejezéseknek valódiságát be nem bizonyította a vádlottat ebben a büncselekményben mint szerzőt bíróság is bűnösnek nyilvánítani kellett.

A büntetés kimérésével figyelembe vette a királyi törvényszék, mint enyhítő körülményt a vádlott büntetlen életét, ezen enyhítő körülményre való tekintettel és súlyosító körülmény hiányában a btkv. 92. §-ának alkalmazása s a rendelkező

5. rész szerinti pénzbüntetések kiszabása indokoltnak mutatkozik.

A főmagánvádló ügyvédi képviselővel felmerült s az eltöltött idő és a kifejtett tevékenység irányában megállapított költségek a bp. 479. §-a értelmében a büntügyi költségekbe tartozván, ezen költségeknek Balku István főmagánvádló részére leendő megfizetésére, valamint, az államkincstárból előlegezett büntügyi költségek megtérítésére Gazdag Imre vádlott a bp. 480. §-a értelmében kötelezendő volt.

Az ítélet hírlapi közzététele iránt kell rendelkezni a bp. 574. §-ának utolsó bekezdésén alapszik.

A felek képviselőinek s illetve a védőnek díját és költségeit snjárt feleikkel szemben a kir. törvényssék a mai főtárgyaláson előterjesztett kérelem folytán az eltöltött idő és kifejtett tevékenység arányában a bp. 485. §-a értelmében állapította meg.

Kelt Szegeden, 1913. évi jun. 11.
 Pókey s. k. elnök előadó.
 Gerhauser s. k. előadó.
 A kiadmány hitelül:
 Jobst Ádám kiadó.

981. szám — B. 1914.

Hivatalos másolat.

Ő Felsége a király nevében a m. kir. Kuria nyomtatvány útján elkövetett ragalmazás vétsége miatt vádolt Gazdag Imre ellen a szegedi kir. törvényszék mint esküdt bíróság előtt folyamatba tett s ugyanott 1913. évi június hó 11-én 7916. sz. alatt elintéztett büntvádi pert a vádlott és védő semmisségi panasza folytán 1914. február hó 10-ik napján tartott nyilvános tárgyalás alapján a koronaügyész helyettes meghallgatása után vizsgálat alá vevén, következő

VÉGZÉST

hozott: A semmisségi panasz visszatasítatik.

INDOKOLÁS:

Az esküdt bírósági ítélet ellen a vádlott és védője a Bp. 385. § 2. pontja alapján jelentettek be semmisségi panaszt, mert a kiszabott büntetés végrehajtása fel nem függesztetett. Minthogy azonban a Bu. 10 § 2. bekezdése értelmében a büntetés végrehajtásának felfüggesztése kérdésében a törvény csak a királyi ügyésznek adja meg a semmisségi panasz érvényesítéséhez a jogot. Az arra nem jogosított vádlott és védő részéről bejelentett semmisségi panasz a Bp. 434. § 3. bekezdésének megfelelően vissza volt utasítandó. Budapest, 1914. évi február hó 10. napján.

Dr. Vavrik Béla s. k.
 Vajkó Pál s. k. előadó.

POÓR ENDRE
 gyógyszerésznél kapható Makón

VILMACREM
 gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szepő, májfolt, arc- és kézvrórosság és mindenféle bőrtisztatlanság ellen.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.

Árak: Vilma crém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 kor

Ezen pipereszerék több kiállításou érmekkel lettek kitüntetve.

Szőlőkarónak, korlátnak, oszlopnak, esetleg bognárnak akácia kapható Iritz Miksánál.

Naponta friss pörkölt kávé.

A szőlő és egyéb üdítő italok.

ÚJ FÜSZER- ÉS CSEMEGE ÜZLET.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy folyó hó 15-én főterem a Bihm házban (megyeház és a Makói takarékkal szemben) a mai kor igényeinek megfelelő fűszer, csemege, bor és ásványvíz kereskedést nyitottunk, hol csakis elsőrendű friss árukat: cukrot, kávé, rizst, hüvelyeseket, teát, rumot, cognacot, likört, pezsgőt, bort, mindennemű sajtokat, halakat stb. bocsájunk a nagyérdemű közönség rendelkezésére a legszolidabb és pontos kiszolgálás mellett.

Naponta friss prágai sonka és főlvágottak.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve vagyunk Tisztelettel

Tengerics és Igaz.

Friss töltésű ásvány és gyógyvizek.

Pezsgők, angol rumok, friss cognacok.

Sertés perzselésre száraz szalma, apró-jószágnak és soványdisznónak kifőzött törköly a legolcsóbb árban kapható
IRITZ SAMUEL özv. CÉGNÉL.

Hagymaföld, szabad gyöker és dinnyének, valamint herének alkalmas föld, Sack-ekével felszántva kiadó Iritz Miksánál.

Kiadó üzlet, esetleg műhely helyiség

Leipnik Sándor borkereskedése mellett.

Értekezni lehet **IRITZ SÁMUEL ÖZV. cégnél.****Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.**

Ajánlja elsőrendű minőségű lisztjeit, korpát, decét, magdarát, tengeri darát és kását, valamint fűszereket a legolcsóbb napi áron.

Detailelárusítás malmi üzletben, színházzal szemben, Ott Károllyal szemben és a Takarékpénztár épületben levő üzletekben.

Vámörzés és csere a legutányosabban eszközöltetik.

Rendkívüli feltűnést keltenek Pártos E. és Társa áruház

ujjonnan bevezetett áru, addig nem létezett olcsó árai.

Női himzett ingek	1 korona 98 fillér.
Női háló kabátok	1 " 98 "
Női háló ingek	1 " 98 "
Női nadrágok schiffonból	1 " 98 "
Női nadrágok pargetből	1 " 98 "
Diszes párnák	1 " 98 "
Schiffon alsók	1 " 98 "

Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kosztümök, leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok, eredeti párisi modellek.

Gyászárukban állandóan nagy választék!
Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára.

Tévedések elkerülése végett gyász esetekben tessék közvetlenül jelzett címhez fordulni s bevásárlásait ott eszközölni.

**„ÓRANGYAL“
disztemetkezési vállalat.**

Makó, Főter. Kenyérpiac, Tókey-féle házban

Makó város és vidéke legszolidabb, legmegbízhatóbb, modern disztemetkezési vállalata. Mint mindig, ezután is legfőbb igyekezetem t. vevőimet szakszerű, szolid kiszolgálásban részesíteni a legnagyobb pontossággal, utólréhetetlen olcsó áron. Vállalatomat ismételten tetemesen megnagyobbítottam, nem kíméltem sem költséget, sem fáradságot a

legnagyobb raktárt létesítettem a temetkezéshez tartozó mindennemű kellékekből,

szem előtt tartva a kor kívánalmait, miáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy úgy az egyszerűbb, mint a legmagasabb igényű izléseket is páratlan, pompás díszszel, a legnagyobb megelégedésre szolgálhatom ki. Az én olcsó áruimmal és pontos kiszolgálásommal nem versenyezhet senki. - Továbbra is ajánlom magamat a n. é. gyászoló vevőközönségnek szives jóindulatu pártfogásába, vagyok mély tisztelettel:

ÖZV. GYURIK LAJOSNÉ

az „Órangyal“ disztemetkezési vállalat tulajdonosa. - Hullaszállítás és exhumálást az ország bármely részéről elvállalok.

Előforduló gyász esetekben csakis meghívásra megyek ki házhoz.

Hét díszes gyász-kocsi, heges és nyitott, megfelelő behatárolással s mindennemű ravatalozás díjmentesen áll a vevők rendelkezésére.

A Társaskocsi vállalat értesítése az utazó közönséghez.

Értesíti a társaskocsi vállalat a t. utazó közönséget, hogy a mai naptól kezdve és mindenkorra a viteldíjat tetemesen leszállítottuk és pedig:

Az aradcsanádi v. állomásig vagy vissza 12 fill.
Az újvárosi szakasz az árterzi kutig 12 fill.
Az újvárosi áll. vagy vissza 24 fill.

Bérletjegy 15 menethez 1 kor.
50, 30 menethez 3 korona.

Tisztelettel:

a Társas-kocsi vállalat.

A Gróf Vay utcában Trayer-ház igen kedvező feltételek mellett ELADÓ.

Értekezhetni a

Makói Takarékpénztárnál.**Szép kajszin baraczkfák, Kecskemét diadala!**

Szép és nagy fajta gyümölcsöt termel, bő termő fajta. Szilva alanyra oltva.
Kapható: **IRITZ MIKSÁNÁL.**

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett gyorsatóján Makón.